



## HATİCE-CEMİL ERCAN FEN LİSESİ

### E-GÜVENLİK OKUL EYLEM PLANI

#### OKUL GÜVENLİK PLANI

21. yüzyılda teknoloji kullanımı gereklilikten ziyade ihtiyaç haline gelmiştir. İnternet bankacılığı hizmetleri, online alışveriş siteleri, çevrim içi toplantılar, haber akışı takibi, borsa takibi, sosyal medya kullanımı, online müze gezileri, e sağlık, e-vatandaşlık hizmetleri derken kısaca dijital kimlikle gidilebilecek her yolculuk, girilebilecek her kapı insanlara müthiş bir dünya sundu. Yaşam kolaylaştı, mesafeler bir tuşa dokunmak kadar yakınlaştı. Sanal dünya gün geçtikçe zihnin sınırlarını zorlamaya devam etmektedir.

İnternet kullanımının saymakla bitmeyecek faydalarının yanı sıra, denetimlerinin zor olması sebebiyle özellikle ergenlik dönemindeki gençlerin karşılaştığı çevrimiçi risklerden birisi olan siber zorbalık önlem alınmazsa pek çok gence zarar verebilir. UNICEF'e göre siber zorbalık; dijital teknolojiler kullanılarak gerçekleştirilen zorbalıktır. Bu tür zorbalıklar sosyal medyada, mesajlaşma platformlarında, oyun platformlarında ve cep telefonlarında görülebilir. Hedef seçilen kişileri korkutmaya, kızdırmaya ya da utandırmaya yönelik olarak tekrarlanan bir davranıştır. Buna örnek olarak şu eylemler gösterilebilir:

- Sosyal medyada bir kişi hakkında yalanlar yaymak ya da utandırıcı fotoğraflar yayınlamak,
- Mesajlaşma platformlarından incitici mesajlar ya da tehditler yollamak,
- Başka birinin kimliğiyle başkalarına kötü mesajlar göndermek.

Yüz yüze zorbalık ve siber zorbalık çoğu kez birlikte gerçekleşir. Ancak siber zorbalık geride dijital iz bırakır; bu da aslında istismarın durdurulmasını sağlayacak yararlı ipuçları temin edebilir. Dijital parmak izleri tuşa her dokunuşta kayıt edilmektedir.

Yapılan araştırmalar siber zorbalığın, mağduru korkutmak için kullanılan dil ve taktiklerin cezai bir suç olduğunun açık işaretidir. Siber zorbalık yapan insanların bir kısmı bu davranışlarının yüz yüze yapılan zorbalıkta olduğu gibi cezai müeyyide gerektiren bir suç olduğunu bilmemektedir. Bu da siber zorbalıktaki eylemin genellikle tekrarını getirir. Kişisel Verilerin Korunması hakkındaki kanunda da açıkça belirtilmiştir ki bu kanunun amacı: 'Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.'

Ülke genelinde siber zorbalıkla topyekûn mücadele edilmektedir. Okullara düşen pay da, okul çapında zorbalık önleme programı oluşturmak ve bu programı kolaylaştıracak politikalar üretmektir. Bu programda uygulanan etkinliklerin periyodik takibini ve değerlendirmelerini

yapmaktır. Başarılı ve etkili programlar, zorbalık karşıtı eylemleri teşvik eden bireysel ve grup çalışmalarını içerir. Okul-aile-öğrenci işbirliğinden güç alarak uygulamalarını okuldaki tüm birimlere yayar ve eyleme döker. Sosyalleşmekte zorlanan öğrencileri grup eğitimlerine dahil etmek önemli çünkü yüz yüze kendini ifade edemeyen kişilerin çevrimiçi ortamda bunu daha kolay sağladığını görüyoruz.

Riskli cinsel buluşmalardan gençleri koruyabilmek için bilinmesi gereken en önemli strateji, gençleri buralardan gelebilecek tehlikeler hakkında bilgilendirmek ve bu tür sağlayıcıları engellemeye teşvik etmektir. Çoğu gencin belki de özgür olabildiği tek ortam çevrimiçi platformlardır. Onlara göre burada sınırsız vakit geçirmek, yüz yüze ortamda yapamadıkları eylemleri çevrimiçi olarak gerçekleştirmek oldukça önemli. Günlük hayatta ayıplanacakları davranışları bir bedeli olmayacağını düşünerek çevrim içi platformlarda eyleme dökmek duygusal tatmin sağlamaktadır. Bu sebeple takma ad kullanma, kişisel bilgilerini yanlış yazma vb maskelerle görünmeyeceklerini düşünmektedirler. Halbuki dijital ayak izleri asla silinmez, gençleri bu konuda bilinçlendirerek onları çevrimiçi ortamda da sergiledikleri davranışlarının sorumluluğunu almaya teşvik edilmelidir. Bu nedenle, kurslar ve bilgilendirici görüşmeler okullarda veya yerel konseyler tarafından organize edilmeli diğer etkin yöntemler filtreleme ve güvenlik duvarı teknolojileri hakkında toplumun her kesimi bilinçlendirilmelidir.

Gençlerin çevrimiçi mahremiyetlerini korumaları durumunda, internetin oluşturduğu risklerin birçoğu azaltılabilir. Kişisel bilgilerin çevrimiçi olarak açığa çıkmasına daha az istekli olacak şekilde eğitilmeleri ve gizliliklerini nasıl yöneteceklerini bilmeleri gerekir. Bu tür eğitimleri özellikle küçük yaştan itibaren okullarda vermek önemlidir. Ebeveynler ve çocukları arasındaki nesil boşluğu nedeniyle, birbirlerine güven duymalarını engelleyebilecek ve dolayısıyla çevrimiçi riskin etkili bir şekilde kontrol altına alınmasına neden olabilecek bir yanlış anlama olasılığı bulunmaktadır. Bu nedenle, gençlerle yetişkinler arasındaki iletişim teşvik edilmelidir; siber güvenlikle ilgili diyaloga girmek, boşluğu hafifletmeye ve güvenlik tedbirlerini geliştirmeye yardımcı olabilir. Bu tür diyaloglar aynı zamanda gençleri ebeveynlerini çevrimiçi olan kaynaklar ve web siteleri konusunda eğitmeye teşvik edebilir,

Bugün birçok insan birbirinin özel bilgilerine sosyal medya vb aracılığıyla ulaşabilmektedir. Gençlerin kendilerini yüz yüze buldukları sosyal ortamlarda korumaları ne kadar önemliyse çevrimiçi buldukları ortamlar da sağladıkları güvenlik de o denli önemlidir.

## **E-GÜVENLİK MÜFREDATIMIZ HAKKINDA**

- Rehberlik derslerinde sınıf rehber öğretmenleri tarafından öğrencilere güvenli internet kullanımı, bilinçli teknoloji kullanımı ile ilgili bilgi verilmiştir.
- Okul psikolojik danışman ve rehber öğretmenleri tarafından tüm öğrencilere yönelik siber zorbalık, sosyal medya kullanımı, internet bağımlılığı konularında etkinlikler yapılmıştır.
- Çocuklarda bilinçli ve güvenli internet kullanımına dair bilgi, beceri ve tutumların geliştirilmesi için seminerler düzenlenmektedir.
- Okulumuzda BTK tarafından güvenli internet ağı mevcuttur.
- MEB'e bağlı okullarda elektromanyetik kirliliğe ve internet güvenliğine önem verilmektedir.

## **ÇOCUK VE ERGENLERE YÖNELİK E-GÜVENLİK ÖNLEMLERİ**

- Aileye yönelik çocuk ve ergenlere denetimli, sınırlı ve amaçlı kullanım sağlayabilmeleri ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları yapmaktayız.
- İnternetin güvenli kullanımı ile ilgili paketlerin tanıtım ve yaygınlaşmasını sağlamak devlet politikasıdır.
- Evlerde limitli internet kullanımını teşvik etmek için velilere ve ebeveynlere rehberlik yapılmaktadır.
- Öğrencilerin internette nerede vakit geçirdiğiyle ilgili farkındalık kazandırılmasına yönelik uygulamalara derslerde öncelik verilmektedir.
- Ebeveynleri denetim yolları ve teknolojik imkânları ile ilgili bilinçlendirmek ve gerekli uygulamaları geliştirmek ve yaygınlaştırmak için akademisyenlerden yardım alınmaktadır.

## **CEP TELEFONU veya KAYDEDİCİ CİHAZLARIN KULLANIMI**

- Öğrencilerimiz okula gelirken cep telefonlarını getirebilirler. Ancak ders başlama saatinden önce sınıflardaki telefon dolaplarına telefonlarını kapalı konumda bırakmalıdırlar.
- Sınıf ortamında ve okul binası içinde cep telefonu bulundurma yasağını ihlal eden öğrencinin birinci ihlalde bir hafta, ikinci ihlalde iki hafta üçüncü ihlalde dönem boyunca cep telefonuna okul idaresi tarafından (süre bitiminde iade edilmek üzere) el konulur. Kural ihlali durumunda uygulanacak bu yaptırım öğrenci velisinin de desteklemesi için, eğitim öğretim yılı başında (ya da öğrencinin kaydı esnasında) yapılan yazılı sözleşme ile velinin kabulü sağlanır ve imzası alınır.
- Okul sınırları içerisinde herhangi bir öğrencinin wi-fi bağlantısına erişmesine izin verilmez. Diğer ifadeyle öğrencinin herhangi bir yolla şifreyi elde edip kablosuz ağ bağlantısına bağlanması yasaktır.
- Okul ve derslik sınırları içerisinde öğrenci tarafından cep telefonu sadece ders etkinliği uygulamaları esnasında, öğretmenin kontrolü altında ve ders aracı olarak kullanılabilir. Bu amacın dışındaki kullanımlara izin verilmez.
- Öğrenci cep telefon numarasının, öğrenci velisinin izin verdiği kişiler dışındakiler tarafından öğrenilmesine izin verilmez.
- Velilerle her yıl, eğitim öğretim yılı başında cep telefonu kullanımı konusunda bilgi verme amaçlı toplantılar yapılır.
- Öğretmenlerle (eğitim öğretim başında, ortasında ve sonunda olmak üzere) yılda üç kez yapılan öğretmenler genel kurulunda okul güvenliği ve dolayısıyla cep telefonu politikası hakkında değerlendirme amaçlı tartışmalar yapılır.

## **OKULUMUZDA FOTOĞRAF YA DA VİDEO ÇEKİMİ VE YAYINLANMASI**

- Okul idaresi tarafından görevli kılanlar haricindeki kişiler tarafından ve öğrenci velilerinin bilmek istedikleri etkinlik ve programlar dışındaki zamanlarda, okul ve okul bahçesi sınırları içerisinde fotoğraf ve video çekimi yapılamaz. Bu yasak bir öğrencinin diğer bir öğrencinin fotoğraf ve videosunu çekmek istemesi durumunda da geçerlidir.
- Okul idaresi tarafından görevlendirilen kişilerin çektiği fotoğraflar ve videolar ancak Okulun resmi web adresinde ve sanal ortamlarında, ilgili öğrenci velisinin talep ve yazılı onayı ile

yayınlanabilir. Öğrencisi için onay vermeyen velinin öğrencisi ile ilgili fotoğraf ve videolar yayınlanmaz.

- Velisi tarafından fotoğraf ve video görüntülerinin çekilip yayınlanmasına onay verilmeyen öğrencilerin, çekim esnasında psikolojik baskı yaşamaması için tedbirler alınır.
- Okul görevlileri tarafından yayınlanan resim ve videolarda öğrencilerin kişisel bilgilerine kesinlikle yer verilmez. Öğrenciler, bir video konferans araması veya mesajı hazırlamadan veya cevaplamadan önce bir öğretmenin iznini isteyecektir. Video konferans, öğrencilerin yaşı ve yeteneği için uygun bir şekilde denetlenmektedir. (okullar bunun nasıl uygulanacağını ve başarılacağını listelemelidir) Veliler ve bakıcıların rızası, çocuklar video konferans faaliyetlerine katılmadan önce edinilecektir. Video konferans, sağlam bir risk değerlendirmesini takiben, resmi ve onaylanmış iletişim kanalları vasıtasıyla gerçekleştirilecektir. Sadece ana yöneticilere video konferans yönetim alanlarına veya uzaktan kumanda sayfalarına erişim hakkı verilmektedir. Eğitimli video konferans servisleri için benzersiz oturum açma ve şifre bilgileri yalnızca personel üyelerine verilecek ve güvence altına alınmış olacak.

## **ÇOCUK VE ERGENLERE YÖNELİK E-GÜVENLİK ÖNLEMLERİ**

- Aileye yönelik çocuk ve ergenlere denetimli, sınırlı ve amaçlı kullanım sağlayabilmeleri ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları yapmaktayız.
- İnternetin güvenli kullanımı ile ilgili paketlerin tanıtım ve yaygınlaşmasını sağlamak devlet politikasıdır. Telekom buna yönelik güvenli internet paketi sunmaktadır.
- Evlerde limitli kısa zamanlı internet kullanımını teşvik etmek için rehberlik yapılmaktadır.
- Okul aile birliklerinin güçlendirilmesi ve teşvik edilmesi gereklidir.
- Gençlerin aktif olarak katılacağı sosyal projelerin arttırılmasına ihtiyaç vardır.
- Güvenli internet paketi kullanımının yaygınlaşmasına yardımcı olunmalıdır.
- Aile içinde kullanılan bilgisayarların kullanıcıya göre farklı profiller oluşturmaya müsait olması ve güvenli internet hizmetinin de bu profillere göre farklı paketler ile sunulabilmesi gereklidir. Bununla ilgili çalışmalara başlanmıştır.
- Kullanım farkındalığına yönelik uygulamalar geliştirmek için derslerde bu konuya öncelik verilmektedir.

## **OKUL PERSONELİ**

eTwinning mesleki gelişim portalından çevrimiçi ve online mesleki gelişim etkinliklerine katılmışlardır. Çevrimiçi güvenlik (e-Güvenlik) politikası, tüm çalışanların katılımı için resmi olarak sağlanacak ve tartışılacak ve korunma sorumluluğumuzun bir parçası olarak güçlendirilecek ve vurgulanacaktır.

Personelimiz, internet trafiğinin izlenebileceğini ve tek bir kullanıcıya kadar izlenebileceğinin farkında olacak.

Okul sistemlerini ve cihazlarını kullanırken takdir yetkisi ve profesyonel davranış gereklidir. Personelin tüm üyelerine, profesyonel ve kişisel olarak, güvenli ve sorumlu İnternet kullanımı

konusunda güncel ve uygun personel eğitimi, düzenli (en az yıllık) temelde çeşitli şekillerde sağlanacaktır.

Çalışanların hepsi, çevrimiçi davranışlarının okuldaki rolü ve itibarını etkileyebileceğinin farkına varacaktır. Mesleği veya kurumu tehlikeli durumuna düşürdüğü veya mesleki yeteneklerine güvenini kaybetmiş bir şeyin bulunduğu düşünülürse, hukuk, disiplin veya hukuki önlemler alınabilir.

Okul çalışanların öğrencilerin yaşlarına ve yeteneklerine göre kullanması gereken yararlı çevrimiçi araçları kontrol etmelidir. Çocukların internetin ve dijital teknolojinin güvenilir ve sorumlu kullanıcıları olabilmesi için ana-babanın / bakıcıların oynayacakları önemli bir role sahip olduklarını kabul eder.

Ebeveynlerin dikkatleri, bültenler, mektuplar, okul izah name ve okul web sitesinde okulun çevrimiçi güvenlik (e-Güvenlik) politikasına ve beklentilerine yönelecektir. Evde ve okulda ebeveynlerle çevrimiçi güvenlik konusundaki işbirlikçi, yaklaşımı teşvik edilecektir. Evde güvenli İnternet kullanımı için gösteriler ve öneriler içeren ebeveyn eğitimleri sunma veya diğer iyi katılan etkinliklerde çevrimiçi güvenliğin vurgulanmasını içerebilir.

Ebeveyn eğitimleri, birlikte vakit geçirme ve spor günleri, gibi sosyal etkinlikler düzenleyeceklerdir. Okul Anlaşması'nın bir parçası olarak ebeveynlerin çevrimiçi güvenlik bilgilerini okumaları istenecektir. Ebeveynler, Okula Kabul Edilebilir Kullanım Politikasını okumaya ve çocuklarıyla etkilerini tartışmaya teşvik edilecektir.

Çevrimiçi güvenlik konusundaki ebeveynler için bilgi ve rehberlik, ebeveynlere çeşitli biçimlerde sunulacaktır. Ebeveynler, çevrimiçi olarak çocukları için rol modeli olumlu davranışlar teşvik edilecektir.

Okulumuzun e-Güvenlik politikasının belirlenmesi, eğitimlerin verilmesi ve çalışma planının hazırlanmasında aşağıdaki web adreslerinden faydalanılmıştır.

"Daha Güvenli İnternet Merkezi ([gim.org.tr](http://gim.org.tr))

Güvenli Web ([guvenliweb.org.tr](http://guvenliweb.org.tr)) - çevrimiçi güvenlik konuları için farkındalık portalı.

Güvenli Çocuk ([guvenlicocuk.org.tr](http://guvenlicocuk.org.tr)) - 13 yaşından küçük çocuklar için oyun ve eğlence portalı.

İhbar Web ([ihbarweb.org.tr](http://ihbarweb.org.tr)) - yasadışı içerik için telefon hattı.

İnternet BTK ([internet.btk.gov.tr](http://internet.btk.gov.tr)) - İnternet ve BT yasası konusunda farkındalık portalı."

Ayrıca personel, veli ve öğrencilere yukarıdaki web adresleri tanıtılmış olup, buralardaki eğitici ebeveyn ve öğrenci bilgilendirici vidoları sunuları izlenmiştir. Okulumuzda çeşitli web2 araçları kullanılarak sunular hazırlanmış panolar hazırlanmıştır.